

АНОТАЦІЯ

Україна є однією з провідних виробників часнику та цибулі, що уражуються вузьким колом вірусів, які, однак, здатні значно впливати на кількісні та якісні характеристики врожаю і завдавати великих збитків виробникам. Найбільш небезпечні віруси представлені видами *Leek yellow stripe virus*, *Onion yellow dwarf virus* (рід *Potyvirus*) та *Iris yellow spot orthospovirus* (рід *Orthospovirus*), які, також, є широко поширеними, зокрема на посівах сусідів України: Польщі та Угорщини.

Під час виконання роботи були відібрані зразки часнику та цибулі з Київської, Черкаської, Вінницької та Миколаївської областей та досліджені на наявність у них вищезазначених вірусів. Для детекції вірусів були використані метод імуноферментного аналізу та метод полімеразної ланцюгової реакції. Також, для визначення складу змішаної інфекції використовувалися методи рослин-індикаторів та електронна мікроскопія.

За результатами ІФА та ЗТ-ПЛР найбільш поширеним вірусом серед симптоматичних рослин є ОУДВ (30%), а також зустрічається сумісне інфікування рослин LYSV і ОУДВ (17%). За результатами роботи окрім наявності вірусів роду *Potyvirus* на часнику та цибулі в Україні можливо припустити наявність *Iris yellow spot virus* та вірусів роду *Carlavirus*, за симптомами та електронномікроскопічними знімками.

Отже, отримані дані вказують на наявність в Україні хвороб часнику та цибулі вірусної етіології, що потребують подальшого дослідження та ідентифікації. Відсутність уваги до цих вірусів може призвести до значного зменшення врожаю сільськогосподарських культур роду *Allium*, зокрема часнику та цибулі.

Кваліфікаційна робота викладена на 49 сторінках, ілюстрована 26 рисунками та 2 таблицями. Список використаних джерел включає 79 робіт.

Ключові слова: *Leek yellow stripe virus*, *Onion yellow dwarf virus*, часник, цибуля.